

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie**

Olsztyn, dnia 5 sierpnia 2009 r.

**Pan
Wojciech Labak
Kierownik
Biura Powiatowego w Gołdapi
Agencji Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa**

LOL-410-20-01/2009

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie skontrolowała w Biurze Powiatowym Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Gołdapi, zwanym dalej „Biurem ARiMR”, realizację zadań z zakresu udzielenia płatności rolnośrodowiskowych dla rolnictwa ekologicznego w okresie od 1 lipca 2005 r. do 30 czerwca 2009 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 31 lipca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Kierownikowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację przez Biuro ARiMR płatności rolnośrodowiskowych dla rolnictwa ekologicznego, pomimo stwierdzonych uchybień, które nie miały istotnego wpływu na kontrolowaną działalność.

Powyższą ocenę uzasadniają poniższe oceny cząstkowe i uwagi:

1. NIK pozytywnie ocenia przygotowanie organizacyjne i techniczne Biura ARiMR do realizacji zadań z zakresu udzielania płatności rolnośrodowiskowych dla rolnictwa

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

ekologicznego. Rzetelnie został określony podział obowiązków i odpowiedzialności pracowników w komórkach związanych z ich realizacją, z których wszyscy (aktualnie 7 osób) posiadali niezbędne uprawnienia do załatwiania wniosków rolnośrodowiskowych oraz odbyli szkolenie z obsługi Systemu Informatycznego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. System ten zapewniał kompleksową obsługę powyższych płatności, począwszy od rejestracji wniosków, poprzez ich kontrolę - uwzględniającą zasadę „dwóch par oczu”, do naliczania płatności włącznie. Ponadto zapobiegał on wypłacie beneficjentom nienależnych środków z wykluczających się mechanizmów pomocowych.

2. W ramach płatności rolnośrodowiskowych, zrealizowanych w badanym okresie, Biuro ARiMR przyjęło łącznie 970 wniosków na kwotę ogółem 17.686.565,52 zł. W wyniku zakończonych postępowań: wydano 587 decyzji o przyznaniu płatności na kwotę łączną 10.118.187,87 zł (8.266.853,92 zł w ramach PROW 2004-2006 i 1.851.333,95 zł w ramach PROW 2007-2013); rozpatrzono negatywnie 6 wniosków na kwotę 118.456 zł; umorzono 11 spraw na kwotę 74.810,36 zł, a bez rozpatrzenia pozostawiono 2 wnioski na kwotę 11.507,40 zł. W trakcie rozpatrywania były natomiast 364 wnioski złożone w 2009 r. na łączną kwotę 6.880.749,89 zł.

Analiza próby 72 decyzji (12,3% ogólnej liczby) wykazała, że:

- Wnioski o płatności wpłynęły do Biura ARiMR terminowo, były kompletne i zgodne z obowiązującymi wzorami, a wnioskodawcy spełniali wstępne warunki do ubiegania się o płatność. Każdy z nich posiadał nadany numer identyfikacyjny producenta rolnego oraz prowadził działalność rolniczą w gospodarstwie rolnym o powierzchni wynoszącej co najmniej 1 ha użytków rolnych.
- Wszystkie zbadane decyzje administracyjne spełniały wymogi art. 107 §1 i § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego² („Kpa”). Zawierały one m.in.: podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne oraz pouczenie o przysługujących stronie środkach odwoławczych. Wydano je zgodnie z obowiązującą procedurą, tj. m.in. po zweryfikowaniu wniosku z danymi uzyskanymi z jednostek certyfikujących. Ponadto ustalona w decyzjach wysokość świadczeń odpowiadała każdorazowo aktualnym stawkom dotacji dla danego wariantu uprawy.

² Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

Kontrola NIK wykazała jednak, że 42 decyzje (% skontrolowanych) na kwotę łączną 831,7 tys. zł, zostały wydane po upływie terminów określonych w § 13 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt objętej planem rozwoju obszarów wiejskich³, a następnie w § 21 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013⁴. Największe opóźnienia dotyczyły płatności przyznanych na 2005 r. (do 212 dni) i na 2006 r. (do 164 dni). Natomiast w odniesieniu do płatności na 2008 r. zmniejszyły się do 90 dni. Kontrola NIK wykazała jednak, że opóźnienia te wynikały głównie z przyczyn niezależnych od Biura ARiMR, takich m.in. jak: niepełna funkcjonalność systemu informatycznego PROW, przejście na nowy fundusz finansowania, z którego wypłacano środki pomocowe, jak również błędy i nieprawidłowości zawarte w składanych wnioskach oraz niezgodności pomiędzy danymi deklarowanymi przez wnioskodawców, a pozyskanymi z jednostek certyfikujących. Zauważyć należy ponadto, że w każdym z przypadków, gdzie występowało opóźnienie w wydaniu decyzji, zgodnie z wymogiem określonym w art. 36 § 1 Kpa, Biuro ARiMR wysyłało do wnioskodawców zawiadomienia o braku możliwości załatwienia sprawy w terminie, wskazując nowy termin. W 22 przypadkach nie podano jednakże przyczyn zwłoki. Nie przewidywały tego bowiem stosowane w tym zakresie wzory zawiadomień, jakie kierownik Biura ARiMR był zobowiązany wysyłać do beneficjentów w tego typu przypadkach, określone w wytycznych zawartych w komunikatach Departamentu Obsługi Środków Towarzyszących ARiMR.

3. Prawidłowo zostały zrealizowane przez Biuro ARiMR trzy wnioski z kontroli NIK, przeprowadzonej w 2005 r. W wyniku podjętych działań: zweryfikowano deklaracje 12 producentów w kolejnych latach realizacji programu, co skutkowało przekazaniem jednej sprawy do Sekcji Kontroli Wewnętrznej Oddziału Regionalnego ARiMR w Olsztynie w celu odzyskania nienależnie pobranych płatności w wysokości 19.218,80 zł (aktualnie trwa ich egzekucja); złożono do Departamentu

³ Dz.U. Nr 174, poz. 1809 ze zm.

Kontroli Wewnętrznej ARiMR trzy zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia nieprawidłowości u producentów ubiegających się o płatność rolnośrodowiskową w ramach rolnictwa ekologicznego. Zamieszczano również uzasadnienia prawne w decyzjach o naliczeniu płatności rolnośrodowiskowych stosownie do wymogów Kpa.

4. Pozytywnie należy ocenić efektywność funkcjonowania na terenie powiatu gołdapskiego płatności rolnośrodowiskowych w ramach pakietu „rolnictwo ekologiczne”. W latach 2005-2008 wzrosła bowiem liczba gospodarstw korzystających z ww. płatności o 268%, zaś ich powierzchnia o 80%, co świadczy o ich rosnącej popularności wśród rolników.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

Z poważaniem

⁴ Dz.U. Nr 34, poz. 200